

Notat til arbeidsmøte i planfaglig nettverk for heiplanen 10.6.

Arbeidet til nå og videre er basert på planprogrammet, som inneholder mål, føringer, avgrensning av planområdet, tema som skal vurderes, kort om metodikk og noe om organisering og medvirkning.

Prosjektleder har valgt en arbeidsintensiv metode når det gjelder møtevirksomhet og medvirkning fra lokalt hold. I alle kommunene med unntak av Odda og Strand som ikke ønsket det, er det gjennomført arbeidsmøter med som regel ordfører og andre sentrale politikere, administrativ ledelse og planfaglige medarbeidere. I 11 kommuner er det avholdt åpne kveldsmøter, i ytterligere to kommuner ble arbeidsmøte og åpent møte kombinert.

Denne metoden ble valgt fordi:

- det er viktig å ha en felles forståelse av hva arbeidet innebærer, og for å få det må flest mulig aktører møtes, få samme informasjon og få komme til orde.
- regionale fora (i denne sammenhengen altså 18 kommuner..), innebærer både praktiske/logistiske utfordringer og utfordringer knyttet til reell medvirkning. Det vil alltid mangle deltakere, og det kan for mange være vanskelig å komme til orde i store forsamlinger.
- planområdet har svært varierende utfordringer, med størst "trøkk" på Setesdals-kommunene, som er helt omsluttet av planen, og som har villreinen tetttest innpå seg.
- det blir tettere relasjoner mellom prosjektleder og sentrale aktører ved å møtes lokalt i små grupper, og informasjonsflyten blir mer effektiv.

Resultatet av de lokale møtene er etter mitt syn følgende:

- det er skapt en bedre lokal forankring av planarbeidet, og dermed også grunnlag for en mer reell regional tilnærming i det videre arbeidet.
- det ble gjort reelle vurderinger av sentrale tema opp imot villreinsens leveområde i alle kommuner.
- det er stor enighet om å legge vekt på de arealmessige problemstillingene knyttet til oppretting av nasjonalt villreinområde, for å ha et konkret grunnlag å foreta videre vektinger av interesser opp imot hverandre i lokale prosesser.

I videre planarbeid er det flere målsetninger som skal forenes i et felles produkt – en regional plan. Det skal:

- trekkes en grense for et nasjonalt villreinområde
- lages en langsiktig og bærekraftig strategi for arealforvaltninga
- fokuseres på bruk, vern/sikring og å skape rammer for verdiskaping

Dette skal skje ved å

- veie interesser opp imot hverandre
- ta i bruk eksisterende kunnskap, og om nødvendig skaffe ny kunnskap

Og dette skal resultere i

- et arealkart etter plan- og bygningsloven med arealformål, hensynssoner og retningslinjer for arealforvaltning
- og en handlingsplan

For å komme fram til dette resultatet, blir det igangsatt følgende arbeidsmetode:
(Viser til sakspapirene til styret for forslag til framdriftplan, som skal styrebehandles 9.juni.)

- framdriftsplanen er foreslått innstrammet, for å få ferdig planen i inneværende fylkestingsperiode.
- planfaglig nettverksgruppe jobber med konkrete forslag til nasjonalt villreinområde og randsoner m/innhold
- det gjennomføres lokale prosesser med påfølgende regionale prosesser i høst, med grunnlag i konkrete kart med forslag til nasjonalt villreinområde og randsoner – der første forslag er lagt fram til første møte i planfaglig nettverk.
- dette arbeidet er en direkte oppfølging av vektinger/diskusjoner som ble gjort i de kommunale arbeidsmøtene.

Det er gjennomført en rekke undersøkelser og utredninger i samarbeid med de andre regionale planene som ligger til grunn for videre arbeid. Det anses å være tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig til å kunne trekke forslag til grenser for nasjonalt villreinområde og randsoner. Dette begrunnes også i det følgende:

De to andre regionale planene Hardangervidda og Rondane nærmer seg en slutfase. Det er et tett samarbeid både direkte via prosjektlederne og via et fellesforum. Det er viktig og nødvendig at det brukes en del felles terminologi, arealkategorier, hensynssoner mm. , og heiplanen vil ha direkte nytte av at de andre prosessene "går opp løpet" for oss. Disse prosessene baserer sitt arbeid på tilsvarende kunnskapsbase/-nivå, og ser seg i stand til å fullføre planarbeidet på dette grunnlaget

Bruk og vern

Planen skal fokusere på bruk av områdene og på "vern", eller sikring av sentrale fjellområder/villreins leveområde. Ved å arbeide konkret med forslag til grenser og tilknyttede retningslinjer, vil vi også se på og beskrive mulighetsrommet innen LNF.kategorien (som vil være den dominerende i planen). Det er også et klart mål å etablere grenser for hvor villreinen skal ha prioritet (innen det nasjonale villreinområdet), hvor det skal vurderes om villreininteressene blir vesentlig påvirket (i randsoner(r)), og hvor villreinen ikke er tema. Ved denne typen avklaring, vil det også bli tydeliggjort hvor handlings-/mulighetsrommet er.

Det er et klart ønske fra kommunene at det videre arbeidet baseres på en slik metode.

Til grunnlag for arbeidsmøtet i planfaglig nettverk blir det lagt fram på www.heiplanen.no, under "dokumenter" – "planfaglig nettverksgruppe" følgende bakgrunnsstoff / arbeidsgrunnlag:

-
- kommunale kart med forslag til grense for nasjonalt villreinområde
- arealkategorier utarbeidet for Hardangervidda
- forslag til arealkategorier for heiplanen

På møtet vil det i tillegg bli holdt foredrag ifølge innkallinga.

Målet for arbeidet i dag er:

- Trekke grove forslag til endringer av plangrense og
- trekke grove forslag til nasjonalt villreinområde og randsoner, med grunnlag i forslagene.
- Se nærmere på planfaglig innhold knyttet til randsoner og nasjonalt villreinområde. Notere stikkord og forslag.
- Å huske utfordringen – bruk og sikring av viktige fjellområder

Dette er lagt til grunn for foreslåtte endringer i **plangrensa**:

- Kriteriesettet i planprogrammet, s.18
- Dette er et aktuelt tema der kommuner/fylker har hatt klare innspill på temaet, der det dermed foreligger gode grunner for å vurdere endring av grensa.
- Ikke planlegge i større areal enn nødvendig til å avklare forholdet mellom andre interesser og villrein. Denne avveilingen ble grovt gjennomgått i arbeidsmøtene i kommunene.
- Området mellom plangrense og nasjonalt villreinområde er **randsonen**, med varierende funksjoner. Disse sonene er ikke avklart – de skal utvikles fra nå av, og vi må/skal kaste blikk på andre prosesser, i første rekke Hardangervidda. Foreløpige soneforslag for Hardangervidda er å finne i vedlegg, og er ment som en starthjelp, ikke som en fasit. Viser også til eget vedlegg om soneinndelingsforslag.
- Regionale forskjeller: Rogaland er ikke tett innpå sentrale funksjonsområder, plangrensa kan/bør unngå tettsteder o.a.– ikke mulig fullt ut i Vest- og Aust Agder.

Dette er lagt til grunn for forslag til **nasjonalt villreinområde**:

- Utgangspunktet for møterekka med kommunene var å se konkret på hvor utfordringene/potensialet ligger for kommunene/regionene opp imot fjellet, og i hvilken grad forslag til grense for potensielt leveområde for villrein var i konflikt med dette. De fleste problemstillingene som ble diskutert på møtene er forsøkt oppfanget i kartene på grovt vis, og noe mangler helt sikkert.
- I praksis vil nasjonalt villreinområde være en øvre grense for ny fritidsbebyggelse.

- Det må konkretiseres hvilke former for bruk som er ønskelig inni området, og som må vises gjennom retningslinjer/hensynssoner. Arealformålet i nasjonalt villreinområde vil være LNF med de muligheter og begrensninger som ligger i dette.
- Marginale leveområder og andre leveområder som faller utenfor grense for nasjonalt villreinområde inngår i randsone med egen sone, der villreinhensyn må bakes inn i retningslinjene. Denne typen randsone må diskuteres! Dette utgjør "forhandlingsrommet" for kommunene i arealspørsmål like utenfor nasjonalt villreinområde.
- Fylkesdelplanen for Setesdal Vesthei Ryfylkeheiene, vedtatt 2005, er i noen grad benyttet som grenseforslag.
- Utenfor randsonen (og innenfor plangrensa) er det forventet at villreinens interesser anses som avklart.

Det vi kommer fram til i dag vil danne utgangspunkt for noe videre bearbeiding av prosjektleder, og deretter utsending til kommunene i august og møter i kommunene i september/første uke i oktober (må avholdes da pga videre framdrift i prosessen!). Fylkesvise møter før 15. november

Vi får se hvor langt vi kommer!

Stavanger, 4.juni 2010

John Jastrej
prosjektleder